

Preiļu muižas komplekss un parks

Aktīvā atpūta

Līdz mūsdienām saglabājušos romantiskā ainavu dārza veidolu Preiļu parks ir ieguvis 19.gs vidū un vēl šodien tas ir viens no ievērojamākajiem Latvijas lauku parkiem. Parka platība ir 41,2 ha, no kuriem apmēram 13 ha aizņem parka dīķi un kanāli, te aug 25 sugu koki un krūmi, to vidū vairāki dižkoki. Preiļu parks ir lielākais parks Latvijā, pilsētas teritorijā.

Preiļu muižas apbūve ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Arī katrs elements atsevišķi: pils, kapela, stallis, vārti, vārtsarga namiņš, parks ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. Pils ēka atrodas Preiļu novada domes bilancē, dome apsaimnieko un uztur kārtībā arī parka teritoriju ar tajā esošajām būvēm /estrādi, vārtiem, tiltiem, stalli /.

Iespējams, ka Preiļu parka plānojumu projektējis itāļu arhitekts Vinčenco Macoti (1756. – 1798.). parku apjoza dekoratīvs nocietinājums (kastella) un četrriindu liepu alejas parka vidū appludinot Preiļupīti, ir radīta dīķu un kanālu sistēma ar daudzām salām un pussalām klajumos (laucēs) izveidotas gleznainas lapenes – liepu vai svešzemju koku un krūmu grupas. Preiļu parkā ir izcili skaisti un labi aprūpēti krūmu puduri – segliņi, sausserži, melnie plūškoki u.c. Padomju gados ir pieļautas būtiskas kļūdas Preiļu parka apsaimniekošanā – nepārdomātā Preiļupītes ūdens režīma dēļ pastiprināti aizauguši parka dīķi. Laika gaitā zudumā gājušas visas tās parka celtnes, ko kopumā var saukt par mazo arhitektūru. Nav vairs kokgrieztais skulptūras “Ādams un Ieva paradīzē” vismazākajā saliņā. Nevienā no pārpalikušajiem uzkalniņiem parka stūros vairs nav neviena paviljona. Zudumā gājuši arī visi balti krāsotie koka tiltiņi.

Parkā atrodas vairākas Preiļu muižas kompleksam piederīgas būves – Preiļu pils, kapela, vārtsarga namiņš, staļļi, trīs vārti. Tās visas ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. Senatnē parkā atradās daudz vairāk saimniecisku ēku un to greznoja arī neskaitāmas skulptūras, ziedu torņi un tiltiņi, tējas namiņi un paviljoni ar izsmalcinātām mēbelēm.

Preiļu pils – izcils Latgales 19.gs. historisma laika muižu arhitektūras paraugs. Pils arhitektūra izteiksmīgi raksturo romantisma periodu Latvijas muižu mākslas un sabiedriskajā dzīvē. Pils kā arhitektūras pieminekļa galvenā šī brīža vērtība ir tās apjoms un fasādes, kā arī iekštelpu vēsturiskās plānojuma struktūras elementi ar sienu apdari. Viduslaikos Preiļu novads ar pili piederēja Livonijas Ordenim, bet kopš 1382.g. - barona fon Borha dzimtai. Arhitektūras stils – neogotika.

Preiļu viduslaiku pils tika nopostīta Ivana Bargā iebrukuma laikā 1558.-1582.gadā. Borhi nopostīto pili neatjaunoja, bet uzcēla jaunu, kura 18.gs. sākumā nodega. Tās vietā uzcēla atkal jaunu kungu māju, bet, kad tā vairs neapmierināja saimnieku prasības, 1860.-1865.g. uzbūvēja jaunu pili Tjūdoru neogotikas stilā. Domājams, vecā kungu māja iekļauta jaunās pils apjomā. Kā iespējamie projekta autori minēti G. Šahts un A. Beļeckis. Pilī bijuši ozolkoka paneļi, ornamentāls plastisks dekors, veidojot romantisku interjeru. No sākotnējās interjera apdares šobrīd nekas nav saglabājies. Preiļu muižas jaunā pils jau vismaz otru reizi stāv bez starpsienām, logiem, durvīm, grīdām un telpu iekšējās apdares. Kopš 2015.gada decembra pils tiek atjaunota.

Kopš 1924.gada pilī atradusies gan lauksaimniecības skola, vēlāk vidusskola, pēc tam dažādas organizācijas un šūšanas cehs. No saimniecības ēkām saglabājušies 19.gs. 3.cet. neogotikas formās celtie staļļi, vārti ar smailloka arkām, vārtsarga namiņš un kapliča (1817.g.). (K.Veinberga, J.Zviedrāns)

Adrese: Raiņa bulvāris 30, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301

E-pasta adrese: tic@preili.lv

Mājas lapa: <http://www.visitpreili.lv>

Koordinātes: 56°17'16.7387" N, 26°43'46.2504" E

Darba dienas nedēļā: Pirmdiena - Svētdiena

Darba sezona: Visu gadu

Autostāvvietas: Ir

Tualetes: WC

Pasākumi: Ir

Ekskursijas: Ir

Ēdināšana: Ir

Inventāra noma: Laiva, Katamarāns, Makšķere, Sporta inventārs

Kultūrvēsturiskie objekti

Apraksts: Parkā atrodas vairākas Preiļu muižas kompleksam piederīgas būves – Preiļu pils, kapela, vārtsarga namiņš, stalli, trīs vārti. Tās visas ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. Senatnē parkā atradās daudz vairāk saimniecisku ēku un to greznoja arī neskaitāmas skulptūras, ziedu torņi un tiltiņi, tējas namiņi un paviljoni ar izsmalcinātām mēbelēm.

Preiļu pils – izcils Latgales 19.gs. historisma laika muižu arhitektūras paraugs.

Suvenīru pārdošana: Ir

Interneta pieejas punkti

Tehniskais nodrošinājums: Bezvadu Internets

Iespēja ieturēt maltīti

Grupu apkalpošana: Preiļu pludmales terases kafejnīca "Pampūkas" Piedāvā uz vietas ceptas pankūkas un mājas saldējumu.

Telpas pasākumiem: iepriekš piesakot, iespējams noorganizēt ballītes.

Īpaša virtuve: Siera "Čedars" saldējums.

Pasākumi: Ir

Muzeji

Pastāvīgā ekspozīcija: Vārtsarga namiņā atrodas Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzeja pastāvīgā ekspozīcija.

Ekspozīcijas valoda: Latviešu, Angļu, Krievu

Dabas objekti

Apraksts: Tas ir viens no ievērojamākajiem Latvijas lauku parkiem. Parka platība ir 41,2 ha, no kuriem apmēram 13 ha aizņem parka dīķi un kanāli, te aug 25 sugu koki un krūmi, to vidū vairāki dižkoki.

Suvenīru pārdošana: Ir

Atpūta pie ūdeņiem

Apraksts: Aktīvās atpūtas zonā, Preiļu parka teritorijā, ir izveidoti pludmales volejbola un futbola laukumi, labiekārtota pludmale ar bērnu rotaļu laukumu, ģērbtuvēm un tualetēm. Iespēja iznomāt laivu un ūdensvelosipēdu. Šeit atrodas arī Latgalē kā pirmā uzbūvētā BMX trase. Iespēja vietējo mājražotāju produkciju nobaudīt uz vietas esošajā terases kafejnīcā "Pampūkas".

Sports, rotaļas: Futbols, Teniss, Bērnu laukums, Pludmales volejbols

Peldvieta: Ir

Makšķerēšana: Ir

Aktīvā atpūta

Apraksts: Pludmales volejbols, futbols, laivas, katamarāns, BMX trase, peldēšana, teniss, bērnu laukums.

